

KARATAY
BELEDİYESİ

KARATAY BELEDİYESİ'NİN
KATKILARIYLA

Merhaba
merhabahaber.com

f /akademiksayfalar

Kurucusu:
Dr. Mehmet Ali UZ

CİLT: 19 • SAYI: 14
22 NİSAN 2020 ÇARŞAMBA

KADEMİK

Sayfalar

Hazırlayanlar: **Dr. Mehmet Ali UZ – Serdar CEYLAN**
maluuz@merhabagazetesi.com.tr - srceylan@hotmail.com

İHTİFÂLCİ'DEN MUALLİM CEVDET'E, CELALEDDİN ALİ İMER'DEN CELÂLETTİN KİŞMİR'E; İSTANBUL'DAN KONYA'YA BİR SEYAHAT

Ö Z E L S A Y I - 2 -

İHTİFÂLCİ'DEN MUALLİM CEVDET'E, ALİ İMER'DEN CELÂLETTİN KİŞMİR'E; İSTANBUL'DAN KONYA'YA BİR SEYAHAT -2-

MUALLİM MEHMED CEVDET (İNANÇALP) (1883-1935)

Osman Ergin, Muallim Cevdet'in vefatından hemen sonra onun için bir armağan kitap hazırlanması teşebbüsünde bulunmuş ve Muallim Cevdet'in dostlarına birer mektup göndererek kendisi için birer yazı rica etmiştir. Gönderilen 58 mektup, kitabın ikinci bölümünde; "Arkadaşları, Dostları ve Talebelerinin Cevdet Hakkındaki Yazıları" başlığı altında yayınlanmıştır. Bu isimler arasında; Abdülaziz Mecdi, Abdülbaki Gölpınarlı, Ahmet Ağaoğlu, Ahmet Caferoğlu, Atsız, Celâleddin Ali İmer, Fahrettin Kerim, Feridun Nafiz, Hakkı Süha Gezgin, İbrahim Alâeddin Gövsa, Mükrimin Halil Yinanç,

(Sahaf) Raif (Yelkenci), Kilisli Rifat, Süheyl Ünver, Şerefeddin Yaltıkaya, Tahsin Öz ve Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu gibi birçok kıymetli ilim adamı ve dostu da yer almıştır.

Osman Ergin tarafından hazırlanan söz konusu kitap⁽¹⁾; "Muallim M. Cevdet'in Hayatı, Eserleri ve Kütüphanesi", "Arkadaşları, Dostları ve Talebelerinin Cevdet Hakkındaki Yazıları", "Cevdet'in Bırakmış Olduğu Notlardan ve Vesikalardan Birkaç Örnek" ve "Tarihî Sözlük" adlarıyla dört bölümden meydana gelmektedir.

(1) Muallim M. Cevdet'in Hayatı, Eserleri ve Kütüphanesi, Osman Nuri Ergin, (editör: Ramazan Minder), İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü, İstanbul, 1.baskı 1937, 2. baskı 2005 (dipnotlarımızdaki sayfa numaraları 2.baskıya aittir.

Elif Ay, Ekrem Tak, İsmail Kara, Nail Bayraktar, Said Aykut, Muallim Cevdet Toplantısı, Atatürk Kit., 1.04.2006

Osman Nuri Ergin'in sözkonusu kitapta verdiği bilgilere göre; ailesi 93 Harbi sırasında (1877-1878) Niş'ten göç ederek Bolu'ya yerleşen bir ailenin çocuğu olarak 7 Mayıs 1299'da (M.1883) dünyaya gelen Mehmed Cevdet ilk ve orta öğrenimini Bolu ve Kastamonu'da tamamladıktan sonra 1317'de (1901) İstanbul'a gelerek önce bir sene Hukuk mektebine devam ettikten sonra babasının vefat etmesiyle birlikte, talebesine tam bir sarı altın maaş veren Dârümuallimin'e geçer.⁽²⁾

Asıl adı Mehmed Cevdet olup soyadı kanunundan sonra İnançalp soyadını almıştır. Babası Mülâzım Mehmed Sâdi Efendi, dedesi bir tekke şeyhi olan Said Efendi'dir.

Dârümuallimîn-i Âliye'den mezun olunca Dârüşşafaka'da başladığı öğretmenlik görevini bütün ömrünce sürdürmüşse de maalesef arzu ettiği yere gelememiş, ancak hayatını idame ettirecek derecede bir gelir elde edebilmiştir. Özel dersler de vererek bir miktar da olsa ek gelir sağlamaya çalışmış fakat bir türlü bir refah seviyesine ulaşamamış, sıkıntılardan, borçlardan kurtulamamıştır.

Bakü'ye, Rusya'ya, Avrupa'ya gidip oralarda bilgisini ve görgüsünü arttırmaya çalışmış, Cenevre'de, Paris'te özellikle pedagoji, tarih ve felsefe konularında verilen ders ve konferanslara katılarak kendisini oralarda yetiştirip Türkiye'ye döndüğünde o sahalarda yetişmiş ve aranan bir eğitimci olmayı arzulamıştır.

Bulgaristan'a satılan arşiv belgelerinin geri alınması hususunda büyük gayretleri olmuştur. İstanbul Kütüphaneleri Tasnif Heyeti reisliğini yürütmüş, Topkapı Sarayı Kütüphanesi'nde bulunan kitap, harita ve krokileri inceleyen bir

Muallim Mehmet Cevdet (İnançalp) (1883-1935)

komisyonda da görev almıştır. Fakat hastalığı kütüphanelerde tozlu evraklarla çalışmasıyla daha da ilerlemiş ve nihayet sıkıntılarla, öğrenmek ve öğretmekle, dur durak bilmeyen bir çalışmayla geçen 52 yıllık ömrü 3 Aralık 1935'te sona ermiştir.

Muallim Cevdet'in Kabrinde Muhsin Karabay, Edirnekapi Şehitlik

(2) Age., s.7

Babası Mehmet Sadi Efendi'nin felç hastalığından dolayı 1321'de vefat ettiğini Edirnekapısı Mezarlığında şühedâ kabristanının karşısındaki bölümde medfun olup kitâbesinin de bulunduğunu söylemesine rağmen maalesef yıllar içindeki yol çalışmaları, yeni definler için eski mezarların tahribatı ve yok edilmeleri yüzünden bugün diğer binlercesi gibi Sadi Efendi'nin de kabrini bulmamız mümkün değildir.

Muallim Cevdet, ölümün ne zaman geleceğinin bilinmediğini belirterek çeşitli yıllarda toplam beş vasiyetnâme yazmıştır. Vasiyetnâmelerinin birisinde öldükten sonra kendisi hakkında yapılmasını arzu ettiği şeyler için şunları yazmıştır:

“Mezarımın masrafı için hizmet-i resmîyeye mahsûben Maarif belki bir iki maaş verir. Onunla dostlarım mezarımı, Süleyman Nazif Bey’le Ahmet Naim Bey arasında ve Naim Bey’e pek yakın bir yere kazdırınsınlar ve derhal betonarme yaptırmak büyüklüğünde bulunsunlar. Umûm İslâm mezarlarında görülen dikme usûlü; taşın çabuk kopup düşmesini intâç eylediğinden mezarım; Fatih’te Ahmet Midhat Efendi merhumun mezarı gibi kapaklı ve yanlı olursa dua ederim”.

Muallim Cevdet vasiyeti gereği Edirnekapı Mezarlığı'nda Babanzâde Ahmed Naim'in yakınına defnedilmişse de 1970 yılında çevre yolunun açılması sırasında; kendisini çok seven, hayattayken de kendisinden büyük bir sitayişle söz ettiği dostlarından Süheyl Ünver, kabrinin Edirnekapı Şehitliği'ne naklini sağlamıştır.⁽³⁾

Muallim Cevdet'in mezarının nakledilmeden önceki fotoğrafın-

dan anlaşılacağı üzere Cevdet'in bu arzusu da yerine getirilmiş ve Ahmet Naim'e çok yakın bir yere gömülmüştür. Şu anda Edirnekapı Şehitlikte bulunan Muallim Cevdet'in taşı ilk hâline göre biraz değişikliğe uğrayarak günümüze ulaşmıştır. Yani ilk fotoğrafındaki gibi değildir.

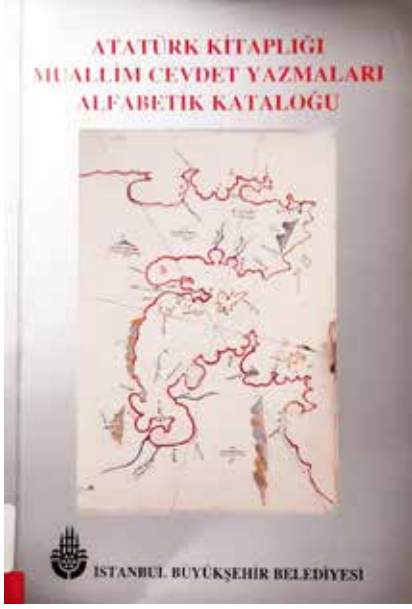
Muallim Cevdet arşivciliğin kurucusu sayılmıştır. Onun yazıları ve konferansları sayesinde tarihî belgeler önem kazanmış, Cumhuriyetle birlikte onların taşıdığı değerlerin anlaşılmasıyla bu sahada çeşitli çalışmalar da yapılmaya başlanmıştır.

İstanbul Şehir Üniversitesi Kütüphanesi'nin Taha Toros Arşivi'nde Muallim Cevdet ile ilgili bazı fotoğraf ve notlara rastladım. Bunu da bu yazı vesilesiyle özellikle ilgililerine ve siz kıymetli okuyuculara bildirmek istedim.

MUALLİM CEVDET'İN ESERLERİ

Osman Ergin söz konusu eserde Muallim Cevdet'in eserlerini 5 bölümde ele almıştır. Osman Ergin, onun fazla eser verememiş olmasına hayıflanarak bunun haklı sebeplerini sıralasa da; maddî ve manevî sıkıntılarla ve kütüphanelerin, depoların sağlıksız ortamlarının sebep olduğu hastalıklarla, sadece 52 yıllık, dur durak bilmeden, uykusuz geçirilen nice gecelerin sabaha ulaştırdığı Muallim Cevdet'ten daha ne yapması beklebilirdi ki? Hakkında yazılan kitabın bile 800 sayfa tuttuğu bu mübarek “muallim”in bıraktığı notların araştırılması dahi bir kişinin ömrünün yarısını alabilir. Bu yazımızın asıl konusu olmadığı için, Muallim Cevdet'in eserleriyle ilgili teferruata girmeden sadece maddeler hâlinde bilgiler vermekle iktifa edeceğim.

(3) Sayar, Ahmet Güner, “Muallim Cevdet”, TDVİA, İstanbul, Cilt.30, s.313-314

Muallim Cevdet Yazmaları Kataloğu

A. Basılmış Olan Eserler

Şehnâme: Şark İlyadası, İstanbul, 1928

Zamanımızda Usûl-i İnşâ ve Muhâbere, İstanbul, 1925

Askerî Din Dersleri, İstanbul, 1928

İbn Batuta'ya Zeyl, İstanbul, 1932

Müderri Ahmed Naim, İstanbul, 1935

Spor Ruhu, İstanbul, 1928

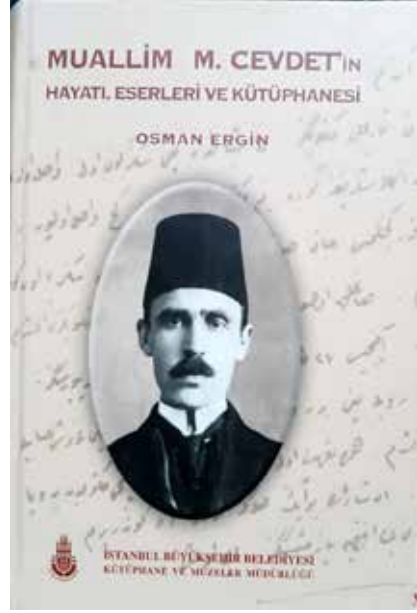
Tarihî Sözlük, İstanbul, (Ancak altı forması basılan eser maalesef tamamlanamamıştır. Osman Nuri Ergin basılan kısımları Muallim Cevdet'le ilgili kitabına eklemiştir.)

B. Basılmış Makaleler

Muallim Cevdet'in dil, mitoloji, terbiye, millî tarih ve biyografi gibi 40 mevzuda 75 makalesi yayınlamıştır.

C. Basılmamış Eserler

Cumhuriyet'te Tarih
İslâm Terbiyesi

Muallim Cevdet kitabının kapağı

D. Yazılması Tasarlananlar

Muallim Cevdet kitaplarının, makalelerinin ve konferanslarının çeşitli yerlerine yazmayı planladığı kitap ve risaleler hakkında notlar düşer. Osman Ergin kitabında 15 madde hâlinde isimlerini verdiği bu kitap ve risalelerin maalesef yazılmamış olduğunu söyler.

E. Konferanslar

Osman Nuri Ergin sözkonusu hacimli ve kıymetli eserinde, Muallim Cevdet'in iyi bir konferansçı olduğu notunu düştükten sonra onun; Dil, Esâtir, Terbiye ve Usûliyat, Millî Tarih ve Müesseseler, Adamlar ve Eserler başlıkları altında topladığı 75 konferans verdiğini yazmıştır.

Osman Ergin kitabın önsözünde, eserin hacimli olmasına ilişkin bazı tenkitlerde bulunanlara cevap olacak şekilde açıklamalarda bulunmuştur. Zira Muallim Cevdet gibi biri için böyle bir kitap bile çok yetersizdir.

CELÂLEDDİN ALİ İMER (1885-1955)⁽⁴⁾

Celâleddin Ali İmer, Salih Bey'in oğlu Mesnevihan Ali Çelebi ile Sultan Mecid devri binbaşlarından Hacı Mustafa Ağa'nın kızı Huriye Hanım'ın oğlu olarak 1301/1885 yılında Konya'da dünyaya geldi. İlkokulu Mevlâna Türbesi yanındaki çelebi çocuklarının gittiği ilkokulda, orta ve liseyi Konya İdâdisi'nde okudu. (1900-1907)

Önce Konya'da devlet memurluğuna atandı. Daha sonra Dârü'l-muallimin'de (Öğretmen Okulu) okuyarak Tarih ve Coğrafya öğretmenliğine atandı. Ardından Askerî Rüşdiye öğretmenliğine geçti. Bu sırada 1914'te Birinci Dünya Savaşı'nın başlaması üzerine askere alındığından devam etmekte olduğu Konya Hukuk Mektebi'ndeki öğrenimi de yarım kaldı. İstihkâm subayı olarak Kafkas cephesinde beş yıl olağanüstü görevlerde başarılar gösterdi. Bu

(4) Merhum Celâleddin Ali İmer hakkında aşağıda okuyacağınız satırlar şu kaynaklardan istifade edilerek hazırlanmıştır: 1. Akademik Sayfalar, Celâleddin Ali İmer Özel sayısı, C.19, S.4, 12 Şubat 2020 2. Yakup Şafak, "Şahabettin Uzluk'un Kaleminden Son Dönemde Yaşamış Konyalı Mevleviler" http://akademik.semazen.net/author_article_print.php?id=1118

Celâleddin Ali İmer, Kafkas Cephesi.

gayretlerine karşılık olarak altın madalya ile taltif edildi. Savaşın sona ermesinden sonra Konya'ya döndü. (1919) Gerek askerliği esnasında yapmış olduğu fedakârane hizmetler gerekse eğitim hayatındaki üstün başarıları onun öğrencileri tarafından çok sevilmesini ve "Vatanperver Celâl Hoca" olarak anılmasını sağlamıştır.

Mevlâna soyundan Hacı Bahri Efendi oğlu Hacı Mehmet Pertev Efendi ile Raziye Hanım'ın kızı Elmas Hanım (1895-1968) ile olan evliliğinden dört oğlu, iki kızı dünyaya geldi.

13 Nisan 1335/1919 tarihinden itibaren Konya Sanayi Mektebi'nde göreve başladı. Sanayi Mektebi'nden sonra Dârü'l-hilâfe Medresesi, Askerî İdadi, daha sonra Konya Dârü'l-muallimin'de tarih ve coğrafya öğretmenliği yaptı. Konya Öğretmen Okulu'nda görevli iken bu okulun 1935'te Adana'ya taşınması üzerine 1 Mart 1936'dan itibaren Konya Lisesi'nde tarih öğretmeni olarak görevine devam etti. 13 Temmuz 1950'de yaş haddinden emekli oldu.

Konya'da neşredilen Hakem, Halk, Hayat, Meşriki irfan, Babalık, İbret, Ekekon, Selçuk, Yeni Meram ve Yeni Konya gazeteleriyle Hak Yolu ve Konya dergilerinde çeşitli yazılar kaleme aldı. Bir aralık doğudaki ayaklanmanın bastırılmasında görev almış, büyük başarılar sağlamıştır. 1948 yılındaki emekliliğinden sonra bütün vaktini kütüphanesindeki eserlerini okumaya ve çevre gezilerine adadı. Gezdiği yerlerle ilgili sözlü ve yazılı tanıtımlarda bulundu. 3 Aralık 1955 tarihinde geçirdiği beyin kanaması neticesinde vefat etti. 4 Aralık 1955 günü Kapı Camisi'nde öğle namazını müteakip kılınan cenaze namazının ardından Konya'da Üçler/Türbe Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Merhumun mezar taşında: **“Ömrünü harp meydanlarında ve memleket çocuklarının öğretiminde harcayan lise tarih ve coğrafya öğretmeni Mevlâna oğullarından Celaleddin Ali İmer'in ruhuna Fatıha. 30.05.1885- 3.12.1955”** yazılıdır. Allah rahmet eylesin...

Yukarıda sözünü ettiğim, Celaleddin Ali İmer'in, Erkek Lisesi'nde görev yaptığı sırada Muallim Mehmed Cevdet'in vefatı üzerine kaleme aldığı yazı şöyledir:

CELALEDDİN ALİ İMER

Lise Tarih ve Coğrafya Muallimlerinden

Son yüz yılların güç yetiştireceği bir bilgin aramızdan çekilip gitti.

Hiçbir yerden küçük bir yarım görmeyerek, kendi kendine didinen çabalayan, bu bilgin Tanrı'nın yarattığı değerli bir varlıktı.

Üstünde üstün olan kafası kuvvetli, bütün yılmaz, usanmazlığı üstünde toplayarak yıllardır çalışıyordu. Değerli tam bir adam denilmeye yaraşan derin bir ben-

liği olan bir Türk öğretmeniymi. Ben Anadolu'nun göbeğinde doğmuş, büyümüş olduğum halde onu yazılarından -epeyiden beri tanıyıyor, çalışmalarının yüceliğine imreniyor, sessiz, gösterişsiz, ün almaktan uzak ve yalnız öğrenmek ve öğretmek isteyenlerimizden biri olduğuna inanıyordum.

Hele (tarihî evrâk)ın Bulgar-ya'dan geri getirilmesi için içli dileklerini pek saygılı Başbakanımız General İsmet İnönü'ye sunmuştu. Böylelikle yâd ellerde milli vesikalar kalmak gibi tarihî hacâletten ulusu korumuştum.

***

Son yıllarda onu ahîlerle uğraşılıyor diye işitiyorduk. Hakikat İbni Battuta'nın Küçük Asya ahîlerine ait zeyl adıyla anlaşılması kolay ve Arapça olarak 450 sahifelik bir eser neşretti. Dr. Feridun Nafiz'in delaletiyle haberdar olunca Cevdet Bey'i kutluladım.

Rahmetli'nin bana yazdığı iki mektubu buraya koyacağım:

“Mektubunuz benim için son derece teveccühkâr ve teşviksâz bir edâ ile yazılmış. Bundan ayrıca mütehassısım. Pek kıymetli hemşirezâdeniz Feridun Nafiz Bey'in teşvikine çok medyumum. Ruhan bir ilim, bir hakikât adamı olan genç doktor, benim fikrimcidden (hekim ve hakîm)dir. Size de yazmış ya şu “Ahiler” meselesinde gösterdiği alâka, tarihlere yazılmaya değer. Benim nâçiz eserimde ruhunu mu buldu, Konya an'anelerini mi temaşa etti, meftun olduğu Celâl ve Kemal'in tecelliyatına mı erdi? Her nedense Feridun Nafiz Bey'in verdiği ehemmiyet benim hayretimi ve tabîî minnetimi mucib oldu. Zât-ı fâzilaneleri ise ayrıca taltif buyuruyorsunuz. Cenab-ı Hakk sizin gibi vicdânlı insanları bu vatan- dan eksik etmesin. Feridun Bey

istiyor ki, eserin ikinci cildi de yakında çıksın. Ah memleket biraz refah içinde olsa böyle mi olurdu? Hesap ve kitap meydana, eserden (160) tane satılmadıkça masrafını bile çıkarmak imkânı yoktur. Halbuki şimdiye kadar ancak (50) adet satabildik. O zâlim yoksulluk gittikçe memur ve mualimlerin boynuna ve kafasına çöktü. İlim piyasasına inen bu yumruk ve bütün bir muharebeden ziyâde kahir oldu. Neyse geçelim. Başvekâlet, tarihî evrâk ve vesikaların tesbit ve tasnifi için bu fakiri memur etti. İki sene hastalık çektiğimden zaafım bu ağır işe mânidir. Bununla beraber Tanrı'ya güvenerek elimden geldiği kadar çalışacağım. Bu tarihî, mübarek vesikaların kısmen olsun tesbitine muvaffak olursam milli tarihin âtisi için hizmet olur sanıyorum.

Vaktiyle vermiş olduğumuz (rapor) zat-ı âtilerinin de hassas yüreğine tercüman olmuş. Emin idim ki raporda düşünen duygular yalnız benim değil, bütün tari-

hini ve milliyetini sevenlerindir. Bu müşterek sevgi bizi birbirimize bağladı muhterem meslekdaşım efendim. 18.12.1932.”

İkinci mektubuna da şöyle başlıyordu:

“Çok sevgili kardeşim Feridun Nafiz’le (Doktor o zaman Almanya’da idi) iki aydan beri muhabere edemiyorum. Sebebi haber-i âlileri olduğu vechile Başvekâletin mahud tarihî vesikalar meselesinde kemteri işe sevkidir. Sabah-tan akşama kadar çalışıyoruz. Tozlu vesikalar içinde çalışmak çok zararlı bir şey... Ne diyeyim, Rabbim muhafaza buyursun. Bu işin zevkine gelince doyum olmaz. Çünkü en aşağısı 80 seneden başlıyan bu 200, 300, 350 yıllık vesikaları şöylece görmek bile bir merâklı tarihçi için bilgi kaynağı ve teselli ocağı oluyor.

Biz 13 arkadaşıyla bunları hulâsa defterine kayıt ve kartonlara tesbit ediyoruz. Geçenlerde başvekâlet müsteşarı geldi, tatbik ettiğimiz tarzdan memnun kaldı. Ben memnun oluyorum ki şu Maliye Hazine-i Evrâkı felâketi hiç değilse mütebâki vesikaları ziyadan kurtarmak hevesini memlekette ve hâsseten resmî makamlarda doğurdu.

Feridun Nafiz Bey’e bu hafta inşallah mektup yazacağım ve tevhürümün esbâbını izâhla affımı rica edeceğim.

Bu gidişle bizim ikinci cildin zeylini basmamıza -merhumun maksadı Ahîler kitabının diğer cildir.- imkân yoktur. Bununla beraber biraz para bulabilirsem onun kadar büyük olmayan ve masrafı çok daha cüz’î olan diğer iki risalenin tab’ ve neşrine çalışacağım. Tevfik Hakk’tan.

Eğer Feridun Bey’in dostu Müsteşarîk Profesör Dr. K. Süssehim ümidine muvaffak olsaydı,

yani Alman Devlet kütüphanesi (Staatsbibliothek)lerine bizim eserden birer tane satın aldırma-ya imkân bulsaydı 40-50 nüsha satacaktık. Maalesef olmadı. Konya'da beni gâibâne tanıyan dostlar bulunursa hepsine selâmlarımın tebliğini rica, ihtiramlarımı teşekkürlerimle beraber takdim ederim. 12.2.1933.”

***

Cevdet'in Ahîler külliyyâtı bütün Türk kültürünü kucaklayan, derin araştırmaların mahsulüdür. Şahsen ondan ettiğim istifadeler sayısızdır. Öyle sanıyorum ki bu kitap daha benim gibi birçok hars ve folklor meraklıları için değerli bir hazine olarak kalarak yüce adını irfan sahiplerinin gönüllerinde sevgi ile yaşatacaktır. İlme bu derece hasbî çalışan bu kişi asla unutulmayacak, bizden sonra gelenler de onun yoklukları içinde nasıl fedakârlıkla çalıştığını öğrenerek kendilerine örnek alacaklardır.

Cevdet'in vakitsiz ölümü bir faciadır, tâmir edilmez bir felâkettir. Doğuda, Batıda ona ağlayanların gözyaşları büyük acının nişânesidir. Konya'da, Ahi Türkoğlu Hüsameddin Çelebi'nin şehrinde temiz hatırasını saygı ile anar, ruhuna Fatihalar okurum.

**Konya, Şems Mahallesi
Erkek Lisesi Tarih ve Coğrafya
Muallimi**

Celâleddin Ali İmer

CELÂLETTİN KİŞMİR⁽⁵⁾

17 Eylül 1919 tarihinde, İzzet Cemal Bey ile Sadık Kemal Efendi'nin kızı Emetullah Hanım'ın beş

(5) Uz, Mehmet Ali, Konya Kültürüne Hizmet Edenler, C.1, s.195, 2003, Konya; Sakaoğlu, Saim, "Celalettin Kişmir", Konya Ansiklopedisi, C. 5, s.2003, Eylül 2013, Konya.

çocuklu ailesinin sondan ikincisi olarak Antalya'nın İbradı (bucağında) ilçesinde dünyaya gelen Celalettin Kişmir; İlk ve ortaokulu Konya'da okuduktan sonra, Konya'da başladığı lise öğrenimini Adana'da tamamladı.⁽⁶⁾ Babası Diyarbakır'ın Çermik ve Konya'nın Seydişehir ilçelerinde yargıç ve avukat olarak çalıştıktan sonra aile Konya'ya yerleşmiştir.

Celalettin Kişmir, 1944 - 1946 yılları arasında, Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümüne devam ettiyse de bazı sebeplerden bitiremeden ayrılarak askere gider. Askerliğini Ardahan ve Erzurum'da yaptıktan sonra dönüşte Konya'da gazeteciliğe başlar. Konya'nın en eski gazetesi Babalık (1910), Ekekon, Yeni Meram, Selçuklu ve Yeni Konya gazetelerinde yazarlık ve köşe yazarlığı yapar. Bu gazetecilik hayatı 1940-1973 yıllarında çok yoğun olarak devam eder.

Celalettin Kişmir, gazeteciliğinin yanında Konya folkloru, Konya âdet ve ananeleri, Konya Kültür ve sanatıyla yakından ilgilenerek gazetelerde yazılar kaleme alır. Gazeteler yanında, Türk Dili, Türk Folklor Araştırmaları, Şadırvan, Hisar, Çağrı, Bizim Yayla, Defne, Konya ve Ankara Halkevi dergilerinde de yazıları yayınlanır.

Celâleddin Kişmir yazı hayatında, "Şakir" ve "Cemir" olmak üzere iki müstear isim kullanmıştır. Cemir; isminin ilk ve soyadının ikinci hecelerinin birleştirilmesiyle oluşmuştur. Takma isim kullanılmasının sebebini kendisiyle yapılan bir röportajda şöyle açıklamıştır:⁽⁷⁾

(6) 4. kat, Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi Bülteni, (söyleşi: Kasım Çelik), S.5, Nisan-Mayıs-Haziran 2002, s.13-18; Celalettin Kişmir'e Armağan, (Editör: Hüseyin Türkmen, Yay. Haz: İrfan Dağdelen, Hüseyin Türkmen, Nergis Ulu), Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi yay. Nu.31, 288 s., İstanbul, Mart 2006

(7) Bekir Şahin, "Kütüphanecilerin Duayeni Celalettin Kişmir", İBB Atatürk Kitaplığı'nda yapılan bir röportaj; Celalettin Kişmir'e Armağan, s.66-70, (Editör:

“Yazarlık zor bir iş. Yazar’ın yazdıklarından dolayı birçok kere başı ağrır. Bu yüzden yazarlar özellikle memur olanlar müstear isimler kullanmalıdır. Ben Müstear isim olarak Şakir ismini kullandım. Arif Evren, Yolcu; Feyzi Halıcı, Fezaî; Mehmet Önder, Meh-Der müstear isimlerini kullanmıştır.”

Ankara Halkevi’nin yayın organı olan Ülkü dergisinin açtığı hikâye yarışmasında, “Kırkçüçlü Çavuş”la mansiyon ödülü alır. Kışmir, ayrıca çocuklar için tekerlemeli masallar da yazar ve bunları; Kırk Köse-Bir Köse, İyi Kalpli Ayşecik ve Akıllı Horoz adlarıyla yayınlar. 1967 Konya Yıllığını hazırlayanlar arasında o da vardır. Ayrıca Konya Müzesi Müdürü Mehmet Önder’le birlikte bir Konya rehberi de hazırlar. Onun önemli bir çalışması da Konya fıkraları üzerinedir.

1948 yılında memuriyet imtihanına girerek önce (o zamanki ismi İşçi Sigortaları) Sosyal Sigortalar Konya Şubesi’ne memur olur. Daha sonra Konya Belediyesi’ne geçerek 1954-1956 yıllarında Turizm Müdürü olarak çalışır. 1956 yılında Konya İl Halk Kütüphanesi müdürünün emekli olması üzerine müracaatlar arasından Celalettin Kışmir seçilerek Konya İl Halk Kütüphanesi Müdürlüğü’ne getirilir. Onun müdürlüğü döneminde birçok yenilikler gerçekleştirilir. Kütüphane sayıları artırılır. Sadece şehir içinde on altı kütüphane açılarak hemen hemen her halk kütüphanesi içinde birer de çocuk kütüphanesi kurulur. Kütüphanelerde ödünç kitap verme servisi hizmete girer. Motorlu araçlarla köylere kadar kitap götürülür. 1962-1963 yılında dil eğitimi ve kütüphanecilik sahasında araştı-

malarda bulunmak üzere İngiltere’ye, Devon’a gönderilir. Orada 22 gezici kütüphanede staj yapar ve evlere ödünç kitap verme servislerini inceler.

PTT Memurlarından İhsan Kurşun’un kızı Naciye Hanım’la evli olan Celaleddin Kışmir; 1973 yılında eşinin vefatı üzerine emekliliğini istemişse de emeklilik isteği genel müdürlük tarafından uygun görülmezince, o zamanlar, Fatih’teki Millet Kütüphanesi içinde bulunan İstanbul İl Halk Kütüphanesi’ne atanır.

Bu arada 1974’te Konya Kütüphanesi memurlarından Mehpare Ediz Hanım’la evlenirler. Bu ikinci evliliğinden Nevzat Suat ve Oya Pınar adlarında iki kızları olur.

1983’e kadar İstanbul İl Halk Kütüphanesi dahil birçok kütüphanenin açılışına ve gelişimine de önemli katkılar sağlar. 1978’de Süleymaniye Kütüphanesi Müdür Yardımcılığı görevinde bulunur. Edirnekapı ve Bakırköy Halk Kütüphaneleri onun döneminde hizmete girer.

1983 yılında emekli olduktan sonra Galatasaray Lisesi Kütüphanesi’ne müracaatı kabul edilerek orada müdürlük görevine getirilir. Kütüphanedeki kitaplardan başlamak üzere büyük bir yenileme, büyüme ve geliştirme faaliyetine girişir. Kısa zamanda kütüphaneyi masalardan dolaplara varıncaya kadar yüksek bir standarda kavuşturarak kitap sayısını da 29.000’den 70.000’e çıkartır.

Celeleddin Kışmir’in bir ömür boyu süren fedakârane çalışması, Galatasaray Eğitim Vakfı tarafından da takdir edilerek kendisine; Galatasaray Eğitim Vakfı, Yönetim Kurulu’nun 07.06.2005 tarih, 2005/08 sayılı kararıyla Üstün Hizmet Madalyası ve Beratı verilmiştir.

Bu arada kendi şahsî gayretle-

Hüseyin Türkmen, Yay. Haz: İrfan Dağdelen, Hüseyin Türkmen, Nergis Ulu), Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi yay. Nu.31, 288 s., İstanbul, Mart 2006

Celalettin Kışmir, Nimet Bayraktar, Nail Bayraktar, Muallim Cevdet Toplantısı, Atatürk Kitaplığı, 1 Nisan 2006

riyle memleketi İbradı'da kurduğu kütüphaneyi de Kültür Bakanlığı'na bağışlar. Celalettin Bey ayrıca Galatasaray Lisesi'nden mezun olmuş veya orada okumuş olan üçbine yakın ressam, müzisyen, sporcu, hariciyeci, edebiyatçı ve devlet adamının özgeçmişlerini de yazmış, yayına hazırlamıştır.

Türk Dil Kurumu üyesi olan ve Türk Kütüphaneciler Derneği ile Konya Gazeteciler Cemiyeti'nin kurucu üyeleri arasında da yer alan Kışmir'in, arsası Konya Turizm Derneği'ne ait olan Mevlâna Meydanı'ndaki kütüphanenin kurulmasında da büyük emeği geçmiştir. Kütüphaneciliğinin, yazarlığının ve günümüz ifadesiyle sivil toplum kuruluşlarındaki aktif kişiliğinin yanında Konya İdman Yurdu'nun Gençlik Kolları başkanlığında da bulunmuş olan Celalettin Kışmir, Yeşil Beyazlı camiaya hem yönetici olarak hem de fikirleriyle önemli hizmetlerde bulunmuştur.

Celalettin Kışmir'e Armağan⁽⁸⁾

2006 yılında, yani Celalettin Kışmir hayattayken, Türk Kütüphaneciler Derneği, İstanbul Şubesi tarafından kendisi için bir armağan kitap hazırlanır. Kitap dört bölümden oluşuyor. 1. Bölümde Celalettin Kışmir'in biyografya ve bibliyografyası, 2. Bölümde Celalettin Bey'le yapılan iki söyleşi, 3. Bölümde Celalettin Bey için dostlarının ve çalışma arkadaşlarının hâtıralarıyla bilimsel makaleler, 4. ve son bölümde de fotoğraf albümü yer alıyor.

Birinci bölümde Celalettin Kışmir'i kendi kaleminden okuduktan sonra, bizzat kendisi tarafından hazırlanan Ekekon ve Yeni Konya gazetelerindeki tam olmayan yüzlerce yazısının künyelerini görünce onun

(8) Celalettin Kışmir'e Armağan, (Editör: Hüseyin Türkmen, Yay. Haz: İrfan Dağdelen, Hüseyin Türkmen, Nergis Ulu), Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi yay. Nu.31, 288 s., İstanbul, Mart 2006

büyükliğini bir kez daha anlıyoruz.

İkinci bölümdeki; ilki kütüphane müdürü⁽⁹⁾ Kasım Çelik tarafından yapılan ve Yapı Kredi Sermet Çifter Kütüphanesinin bülteninin 5. sayısında yayınlanan; ikincisi de Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi Müdürü Bekir Şahin tarafından yapılan söyleşileri büyük bir istifadeyle okuduk. Bu söyleşilerde onun bütün bir hayatını ve ayrıca Eski Konya ile Yeni Konya'nın değişen yüzlerini de bulmak mümkün.

Kitapta üçüncü bölümde bulunan Armağan yazılarını da hem büyük bir zevkle hem de engin bir bilginlikle okudum. İlk yazı, 1 Temmuz 1916, Bulgaristan doğumlu, emekli derleme müdürlerinden Mehmet Türker Acaroğlu'na ait. Türker Bey de 3 Ekim 2016 tarihinde İstanbul'da vefat etti ve 5 Ekim 2016 günü İstanbul'da Eski Kozlu Mezarlığı'nda toprağa verildi. (1. Ada, mezar nu:405) Allah ona da rahmet eylesin.

Merhum Türker Bey, kitapçı, ya-

yıncı ve ticaret adamı dostu İzzet Gündoğ Kayaoğlu için bir yazı kaleme almış. 6 Aralık 1945 Çanakkale doğumlu olan İzzet Gündoğ Bey, 8 Mayıs 2003 tarihinde İstanbul'da vefat etmiş ve 10 Mayıs'ta babası Ömer Kayaoğlu ile annesi Yegâne Hanım'ın da medfun buldukları Karacaahmet Mezarlığı 8. adada toprağa verilmiştir.

Armağan'da⁽¹⁰⁾ Celeleddin Bey, **“bir takım insanlar”**ın, Selçuklu, Karamanlı eserlerinin etrafına evler yapıp o eserleri nasıl yıktırmaya kalktıklarını ve Türkiye Anıtlar Derneği olarak Şehabeddin Uzluk'un mahkemeye başvurarak davayı kazanmak suretiyle eserlerin mütegalibenin belâsından nasıl kurtarıldığını anlatır.

Armağan'daki bir başka yazı da kâğıt ve deri eserler konservatörü Nil Baydar'a ait. Nil Hanım, “Herodot Historia” başlıklı kitap üzerinden konuyla ilgili fotoğraflarla da desteklediği son derece bilgilendirici bir yazı kaleme almış.

Nail Bayraktar, kültür tarihimiz açısından da çok büyük öneme sahip Bursalı Mehmed Tâhir Beyin, Osmanlı Müellifleri adlı eserinde geçen kütüphaneleri “merak sâikası” ile tespit etmiş. Merhum Nail Bey, sözkonusu yazısında; Osmanlı Müellifleri'nde geçen 1013 kütüphaneyi; İstanbul'dakiler, İstanbul dışındakiler, Türkiye dışındakiler ve özel kütüphaneler olmak üzere dört grupta ele almış. İnsan bu yazıları okuyunca milli kültür hazinemizin değerini ve muhteşemliğini daha iyi anlıyor. Ancak başta okumuşlar olarak bizler bu zenginliklerimizin acaba ne kadar farkındayız.

Armağan kitapta okuduğumuz bir başka kıymetli makale de Nail Bey'in eşi, kütüphaneci Nimet Bayraktar'a aittir. Onun yazısından da, Kahramanmaraş, Elbistan'da kurul-

(9) Sözkonusu armağan kitaptaki yazarların, yazılarını kaleme aldıkları tarihteki dipnotlarda belirtilen unvanlarını kullandık.

(10) age, s.67 ve 180

Erdal Hamami

muş olan Hayâtizâde Kütüphanesi Fihristi üzerinden hayli ilginç bilgiler ediniyoruz.

Emekli kütüphanecilerimizden Sevgi Bayraktar da söz konusu Armağan'a, Celâleddin Bey için hâtıralarını yazmış. Kartal Halk Kütüphanesi ve Çocuk Kütüphanesinin kuruluş hikâyesindeki zorlukları okuyunca memleketimizin kaderinin artık günümüzde yavaş yavaş değişmekte olduğunu görerek de teselli buluyor ve memnun oluyoruz. Sevgi Hanım, hâtıralarında merhum kütüphanecilerimizden Erdal Hamami'den de bahsediyor. Onu Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nin eskiden girişte sağda bulunan salonundaki toplantılarda tanıdım. Sessiz, sakin kendi hâlinde biriydi.

Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi Müdürü olan Kasım Çelik, "Bir Fotoğraf, Bir Portre: Celâleddin Kışmır" başlıklı yazısında Celâleddin Kışmır'ın kütüphane memuru Ahmet Boya ile Konya Seyyar Halk Kütüphanesi aracının önünde çekilmiş bir fotoğrafından hareketle rahmetli Kışmır'ın hayatı hakkında bilgiler vermiş.

Armağan kitabı, "Devlet Salnamelerinde Adı Geçen Dersâdet ve

Vilâyet-i Şahane Kütüphaneleri" ile katkıda bulunan, Atatürk Kitaplığı, Nadir Eserler Bölümü kütüphanecisi İrfan Dağdelen, sözkonusu makalesinde; 1910-1911 Devlet Sâlnâmesine göre toplam 323 kütüphanenin ve 183.731 kitabın bulunduğunu belirterek bunları tablolar hâlinde okuyucuların istifadesine sunmuştur.

Semavi Eyice'nin Celâleddin Kışmır Armağanı için kaleme almış olduğu, "Yüksekkaldırım'da Eski Kitap Satıcıları" nı anlattığı, 40'lı yılların kitapçıları hakkındaki canlı portrelerle süslü yazısını büyük bir zevk ve istifadeyle okudum. Yukarıda Galata Mevlevihanesi'nden aşağıda Karaköy'e kadar olan o cadde üzerindeki genellikle Rum sahaf ve kitapçıları tanıttığı bu güzel yazısı bize o yıllar hakkında çok kıymetli bilgiler sunmaktadır.

Koç Üniversitesi, Hemşirelik Yüksek Okulu, Sağlık Bilimleri Kütüphanecisi Gülsün Güneş de, "Kütüphane Koruma Sözlüğü" üzerindeki çalışmasıyla katkıda bulunmuş Armağan'a. Gülsün Hanım, çeşitli kaynaklardan faydalanarak, kütüphanecilikte koruma literatüründe bilinmesi gereken bazı terimlerin İngilizceden Türkçeye tercümesini hazırlayarak ilgililere faydalı bir liste sunmuştur.

"Personelinin Babası Saygıdeğer Celâlettin Kışmır'e" hâtıralarıyla birlikte sevgi, saygı ve takdir hislerini dile getiren, Selimiye Halk ve Çocuk Kütüphanesi şeflerinden emekli Hamide Gürelli; Celâlettin Bey'in, Asya ve Avrupa yakalarındaki kütüphanecileri bir araya getirmek, onlar arasındaki dostluk, birlik ve dayanışmayı temin etmek için nasıl bir çaba sarfettiğini yazısında misalleriyle anlatmaktadır.

Armağan'da yer alan yazılardan biri de Celâleddin Bey'in eski dostlarından Feyzi Halıcı'ya ait.

Armağan kitapta daha sonraki

Feyzi Halıcı

yazı Prof. Dr. Haşım Karpuz'a ait. Hocamız, Celâleddin Bey'in bir Konya ziyaretini anlatmış bizlere. Haşım Karpuz Hocamız Celâlettin Bey'den ve eserleriyle birlikte ziyareti esnasında Üniversite Televizyonunda kendisiyle yapılan programdan da bahsediyor.

Ünye İlçe Halk Kütüphanesi Müdür Vekili Erol Kocaoğlu, kütüphanelerinin durumu, sorunları ve çözüm yollarına dair çok kıymetli bilgiler ve değerlendirmeler ihtiva eden yazısında ayrıca Karadenizimizin şiirin ilçelerinden biri olan Ünye'miz hakkında da bilgiler vermiş.

Ankara Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi emekli müdürlerinden Abdülkadir Köylü de, "Halk Kütüphaneleri ve Kültür Aşığı Celaleddin Kışmır"den bahsettiği yazısında, özellikle 1955-1975 yıllarında İç Anadolu'daki sacayağı denilen üç meşhur halk kütüphanesi müdürleri; Celaleddin Kışmır, Abdülkadir Köylü, Mehmet Ataberk ile bu sacayağının çok renkli bir üyesi, Ürgüp Tahsinağa Halk Kütüphanesi Müdürü olan ve bizim de bir Ürgüp ziyaretimizde ailesiyle tanışıp evinin bir odasındaki müzesi ile şehir me-

zarlığındaki kabrini ziyaret ettiğimiz Mustafa Güzelgöz'ün büyük bir uyum ve işbirliği içinde nasıl başarılı hizmetler verdiklerini anlatmaktadır.

Türkolog Nabey Önder de, "Türk Kültür Hayatında Örnek Bir Aydın"la birlikte nasıl başarılı hizmetler verdiklerini anlatmış Armağan yazısında. Nabey Önder, ayrıca Folklor kavramı üzerinde de genişçe mâlûmat vermiş. Daha sonra, Celaleddin Kışmır'ın Folklorculuğunun anlatıldığı bölümde; düşüncesiz, hesapsız ve kitapsız bazı bürokratların sebep olduğu binlercesinden biri olan bizi üzen, yüreğimizi sızlatan, insanları canlarından bezdiren, çalışkan, dürüst ve namuslu memurlarımızı küstüren ve hatta onları devletimize düşman eden hadiselerden birini daha öğreniyoruz. Okuduğumuza göre; Türk Folklor Kurumu'na ait, Hacı Beşirağa Tekkesi'nin kilitli bir odasında koruma altında tutulan arşiv, zarureten ve isabetli bir kararla, Celaleddin Bey tarafından, Edirnekapı Halk Kütüphanesine taşındığı için Kültür Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulundan uyarı cezası almıştır.

İşin önemli noktası bundan sonradır: Celaleddin Kışmır'ın Bakanlık müfettişlerine verdiği ifade tarihe geçecek kadar önemlidir. Lütfen tamamını kitaptan okuyunuz. Buraya sadece şu satırları almakla iktifa ediyorum:

"Ama şunu unutmayın, aynı olay bir daha olsa, aynı talep bir daha gelse, ben yine aynı davranışı yapar, arşivi yine koruma altına alırdım. Söyleyeceklerim bundan ibarettir."

İşte, kendinden ve yaptıklarının doğruluğundan emin olan adamın tavrıdır bu... Yapılması gereken de budur zaten... Ama maalesef günümüzde bir çok "yetkili kişi" ayağının kaydırılabileceği korkusuyla hiç bir şey yapamaz hâle getirilmiştir!.. Hiç bir iş yapma, göze batma, başını

belâya sokma!.. Yani genele hâkim olan; “bu vatani sen mi kurtaracaksın kardeşim!..”, zihniyetil..

Onun üstün meziyetlerinden bahsedilen yazıdaki özellikle şu satırların önemine binâen altını çizmek gerekiyor bence:

“Ayrıca Celaleddin Kışmir, bürokraside de pratik uygulamalarıyla bize hep örnek olmuştur. İnandığımız bir konuda müteşebbis olmamızı, hemen uygulamaya geçmemizi, bürokrasinin arkadan geleceğini öğütlerdi. Aksi taktirde atı alanın Üsküdar’ı geçeceğini söylerdi. Bu pratik uygulamanın gerek memuriyet hayatında gerekse ticarî hayatımda çok yararlarımı gördüm. Kendisine hep minnet borcum vardır.”

Neyfel Deniz Özen de son yıllarda tanışma mutluluğuna erdiği Celâleddin Kışmir’i, “Akseki’li bir hemşerisi” olarak, “Kitap Kokulu Adam” başlıklı yazısında anlatmış.

Süleymaniye Kütüphanesi uzman kütüphanecilerinden Ayşe Özakbaş da önce Celaleddin Kışmir’le ilgili sözlerini, “helva-ekmek partileri”yle tadlandırdıktan sonra kütüphanelerinde bulunan Reisülküttap Mustafa Efendi Kütüphanesinde mevcut yazma bir mecmuadan, “Kadıızâde Mehmet Efendi ve Vasiyeti” adlı manzumeyi hazırlamış bu Armağan kitap için.

İBB, A. Süheyl Ünver Kütüphanesi memurlarından olan Ayşe Şen (Kasap), büyük âlimlerimizden, Ord. Prof. Dr. Ahmet Süheyl Ünver adı verilen kütüphaneleri hakkında bize bilgi veriyor.

İ.T.Ü. İşletme Fakültesi, İktisat Tarihi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Ertuğrul Tokdemir Hocamız da “Kitaplar ve Kütüphaneler”i anlatmış bizlere.

Celalettin Kışmir’e Armağan kitabının son yazısı da, İstanbul BB Atatürk Kitaplığı, Nadir Eserler Bölümü kütüphanecilerinden Hüseyin

Türkmen’e ait. O da bu güzel çalışmaya, Konya Demiryolları Matbaası’nda 1920’de basılmış 41 sayfalık, “Anadolu-Bağdat Demiryolları Kütüphanesi Talimatname ve Fihristi”ni dostlarının da yardımıyla Osmanlı Türkçesi’nden yeni alfabemize aktarmak suretiyle önmeli bir katkıda bulunmuştur. Söz konusu çalışmada bu kütüphanenin bugünkü durumu hakkında bilgi verilmiştir. Bunun sonraki bir makalede ele alınması planlanmıştır. “Çeviriyazı”dan anlaşıldığına göre, o zaman Konya’da çok zengin bir kütüphane kurulmuş ve ciddi sayıda kitap, dergi ve gazete koleksiyonlarıyla demiryolculara önemli bir kültür hizmeti sunulmuştur.

Celaleddin Kışmir’in Vefatı

Celaleddin Kışmir, 4 Mayıs 2008 Pazar günü İstanbul’da yoğun bakımda tedavi görmekte olduğu Şişli Etfâl Hastanesi’nde vefat eder. Bir vasiyet olarak kabul edilip arzusu gereği, cenazesi Konya’ya götürülerek Musalla Mezarlığında toprağa verilir.

Onun vefatına doğru giden günleri hakkında kızı Pınar Hanım’ın verdiği bilgiye göre,⁽¹¹⁾ Celaleddin Kışmir, 25 Nisan 2008’de çalışmakta olduğu Galatasaray Lisesi’nde şiddetli bir başağrısıyla başlayan rahatsızlığı dolayısıyla hemen Şişli Etfâl Hastanesi’ne kaldırılır. Büyük bir beyin kanaması geçirmiştir ve ertesi gün de sağ tarafına felç gelir. Ama hâlâ biraz bilinci açıktır. Bundan sonrasını kızı Pınar Hanım’ın kaleminden okuyalım:

“Ellerimizi hiç bırakmak istemiyordu. Benim elimi tuttuğu bir anda güç de olsa elini boynuma getirdi, ben de eğildim ve saçımı okşadı bana bakarak. Herhalde bu bir hoşçakaldı sanırım. Babam da dahil artık azmin bile galip gelmeyeceği bir yola girdiğimizin

(11) <http://nevzatsunul.blogcu.com/babamin-ardindan/3535411>

farındaydık. Daha sonraki zamanlarda bilinç hep kapalıydı. Yoğun bakımda yanına hiç giremedik. Ama babamı hastanede yalnız bırakmadık. Hep uzaktan baktık ama olsun.”

“Ve babam 4 Mayıs 2008 Pazar günü sabah saatlerinde 89 yaşında hayata gözlerini kapadı. 89 yaş iyi bir yaş diyenleriniz var biliyorum. Tabi ki öyle, aksini düşünmek zaten nankörlük olur. Ama insanın annesi-babası sözkonusu olunca inanın ki yaş önemli olmuyor... Allah insanlara sıralı ölümler versin, acılarımızı unutturacak acılar tattırtmasın, diyoruz. Çok çekmedi diyoruz... Yalnız düşündüğünüz ve hissettiğiniz duygu onu bir daha göremeyecek olmamız oluyor. İnsana hep birşeyler eksik kalmış gibi geliyor. Sanırım kaç yaşınızda olursanız olun babanızın küçük kızısanız. Hep kucağında olmak isteyen küçük kızı... (...) Babacığım sen bize hiçbir zaman yük olmadın. Hani röportajında demişsin ya, ‘Konya’da defnedilmek isterim, ama kimseye de eziyet etmek istemem.’ diye; inan ki baba hiç eziyet etmedin. Ne yaşarken ne de vefatında. Sen rahat uyu. Hakkını bize helâl et. Senin hakkın ödenmez. Allah herkese senin gibi uzun, sağlıklı bir ömür nasip etsin babacığım.”

Hemşerisi Zeki Oğuz, Celaleddin Kışmır’ın cenaze töreni hakkında bize, aslında duymaya alıştığımız acı gerçeğe birlikte şu bilgileri verir:

“Değerli aydınımızı Musalla Mezarlığına defnettik. Cenaze töreninde ailesi ve birkaç aydınımız dışında kimse yoktu. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünden, İl Halk Kütüphanesinden, Valilikten, Millî Eğitim Müdürlüğünden, Üniversiteden bir Allahın kulu yoktu. Mezarlıktan çıkarken bir şehrin, içinden çıkan bir aydınına bu kadar vefasız olmasına yanı-

yordu yüreğim. Yazıklar olsun; ama binlerce yazısıyla yine aramızda Celalettin Kışmır.”⁽¹²⁾

Celalettin Kışmır, vefatının 10. yılında 31 Mart 2018 tarihinde Konya BB ile Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Merkezi’nin ortaklaşa düzenlediği bir toplantıda dostları tarafından anılmıştır. İnternette seyredildiğimiz bu; İkinci Sohbetleri, “Konya’da İz Bırakanlar” başlığı altında düzenlenen anma programa Prof. Dr. Saim Sakaoglu ve Prof. Dr. Mustafa Özcan konuşmacı olarak katılmışlar. Hocalarımız, Celalettin Kışmır’i bütün yönleriyle anlatan çok güzel konuşmalar yapmışlar. Programın sonunda, gazeteci Seyit Küçükbezirci ile kütüphaneci Hasan Yügrük de dostları Celalettin Bey ile ilgili duygu, düşünce ve hâtıralarıyla katkıda bulunmuşlar.

Celalettin Kışmır’ın kaleme aldığı ve katkıda bulunduğu Eserler:

Mevlâna (Mehmet Önder ile -1952)

Peynir Gemisi (Hikâyeler, 1954)

Kırk Köse-Bir Köse

İyi Kalpli Ayşecik

Akıllı Horoz

Konya Yazıları, (Haz. Prof. Mustafa Özcan), Tablet yay., Konya, 2004, 556 s.; (Bu kitapta, Celaleddin Kışmır’ın, Konya gazetelerinde yayımlanan yazılarından bir kısmı bir araya getirilmiştir.)

Celalettin Kışmır’e Armağan, (Editör: Hüseyin Türkmen, Yay. Haz: İrfan Dağdelen, Hüseyin Türkmen, Nergis Ulu), Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi yay. Nu.31, 288 s., İstanbul, Mart 2006

Pilava Kaşık Atanlar, (Tahsin Berküren ile, 2009), 3 cilt, 1868-1908 (Galatasaray Lisesi Mezunları)

(12) <https://www.memleket.com.tr/celalettin-kismir-7242yy.htm>